

Projekts

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2015-2020

STRATĒĢISKĀ DAĻA

SATURS

IEVADS	3
1. KOPSAVILKUMS PAR ZEMGALES REĢIONA RESURSIEM UN ATTĪSTĪBAS TENDENCĒM.....	4
2. VIDĒJA TERMIŅA STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI.....	9
3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASKAŅOTĪBA UN PĒCTECĪBA	16
4. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UN UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA.....	23
1.PIELIKUMS	24

IEVADS

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2015.–2020.gadam (turpmāk tekstā – Attīstības programma) Stratēģiskā daļa nosaka vidēja termiņa stratēģiskos uzstādījumus Zemgales plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015.-2030.gadam (turpmāk tekstā – Stratēģija) noteikto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu – vīzijas, stratēģiskā mērķa, ilgtermiņa attīstības prioritāšu īstenošanai.

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir definētas sešas vidējā termiņa attīstības prioritātes, noteikti rīcības virzieni attīstības prioritāšu sasniegšanai un sasniedzamie rezultāti. Īstenojot attīstības prioritātes, jāņem vērā divas horizontālās prioritātes.

Stratēģiskās daļas izstrādē pielietota nelineārā pieeja, kas nozīmē, ka Attīstības programmā noteiktās vidēja termiņa prioritātes var sniegt ieguldījumu vairāku Stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa attīstības prioritāšu sasniegšanā, tāpat kā Attīstības programmas rīcības daļā izvirzītie rīcības virzieni, rīcības, aktivitātes var ietekmēt vairāku vidēja termiņa prioritāšu īstenošanu.

Stratēģisko daļu noslēdz kārtība, kādā tiks nodrošināta Attīstības programmas īstenošana un uzraudzība.

1. KOPSAVILKUMS PAR ZEMGALES REĢIONA RESURSIEM UN ATTĪSTĪBAS TENDENCĒM

CILVĒKRESURSI

Iedzīvotāju skaits Zemgales plānošanas reģionā, tāpat kā visā Latvijā, pakāpeniski samazinās, uz 01.01.2014. sasniedzot 244 875 cilvēkus. Gan Latvijā, gan Zemgalē iedzīvotāju skaits samazinās negatīvas dabiskās un mehāniskās kustības rezultātā. Vislielākais iedzīvotāju skaits Zemgalē ir republikas pilsētās – Jelgavā un Jēkabpilī, kā arī Jelgavas, Bauskas un Dobeles novados. Ilgtermiņa migrācijas saldo Zemgales lielajās pilsētās un novados ir negatīvs, 2013.gadā migrācijas saldo rādītāji visbūtiskāk pasliktinājušies Jelgavas, Ozolnieku, Vecumnieku, Dobeles, Bauskas, Iecavas, Auces novados, Jēkabpilī. Iedzīvotāju blīvuma ziņā Zemgale ir 2.vietā aiz Pierīgas reģionā, vislielākais iedzīvotāju blīvums ir Jelgavā un Jēkabpilī, bet starp novadiem visblīvāk apdzīvots ir Aizkraukles novads. Lielākā daļa Zemgales iedzīvotāju dzīvo lauku apvidos – uz 01.01.2014.52,26%.

Darbspējīgo iedzīvotāju īpatsvars Zemgalē (65,7%) ir lielāks nekā vidēji Latvijā, turklāt arī iedzīvotāju virs darbaspējas vecuma īpatsvars reģionā (20%) ir zemāks nekā vidēji Latvijā. Demogrāfiskās slodzes līmenis pēdējos gados Zemgales plānošanas reģionā, tāpat kā pārējos reģionos un Latvijā kopumā, palielinās, 2014.gada sākumā sasniedzot 585 darbaspējas vecumu nesasnējušās un pārsniegušās personas vidēji uz 1000 personām darbaspējas vecumā, tomēr tas ir labākais rādītājs starp visiem statistikas reģioniem. Dabiskais pieaugums pēdējos astoņus gadus gan Zemgales reģionā (2013.gadā – -3,8), gan vidēji Latvijā ir negatīvs.

Sadalījumā pēc izglītības līmeņa Zemgales plānošanas reģionā dominē iedzīvotāji ar profesionālo vai arodizglītību – 21,5%. Tomēr, salīdzinot ar Latvijas vidējo rādītāju, Zemgales iedzīvotāju īpatsvars ar pamatizglītību vai zemāku izglītību - 15,9% - ir lielāks nekā vidēji valstī, savukārt iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību - 13,3% - zemāks, neskatoties uz to, ka Zemgalē atrodas trešā lielākā augstskola Latvijā - Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

Pēdējo gadu tendences liecina, ka Zemgales reģionā pieaug latviešu īpatsvars - 2013.gadā - 69,9%, kas ir gandrīz par 10% lielāks nekā vidēji Latvijā.

Ekonomiskās krīzes ietekmē gan Latvijā, gan Zemgales plānošanas reģionā bezdarba līmenis savu augstāko līmeni bija sasniedzis 2010.gadā. Tomēr pēdējos gados visā valstī un Zemgalē bezdarba līmenis samazinās, 2014.gada maijā sasniedzot 8,9%. Visaugstākais bezdarba līmenis bijis Auces, Aizkraukles un Krustpils novadā, savukārt viszemākais - Ozolnieku novadā, Iecavas novadā un Jelgavas pilsētā.

Nodarbināto iedzīvotāju īpatsvars Zemgalē ar katru gadu palielinās, 2013.gadā vecuma grupā no 15-74 gadiem sasniedzot 56,2% (Latvijā – 58,2%), bet vecuma grupā no 15-64 gadiem – 63,9 (Latvijā – 65%).

Kopš 2010.gada visos reģionos, arī Zemgalē, vērojams vidējās darba samaksas pieaugums, turklāt pārsniedzot pirmskrīzes līmeni. Vidējā bruto darba samaksa Zemgalē 2013.gadā vislielākā bija ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē (B) – 1039 euro, valsts pārvaldē un aizsardzībā (O) – 772 euro, un elektroenerģijas, gāzes apgādē un siltumapgādē (D) – 707 euro.

DABAS RESURSI

Reģiona iekšienē ir būtiskas atšķirības dažādu dabas resursu pieejamībā, ko nosaka gan dabas apstākļi, gan cilvēku saimnieciskā darbība. Līdzenā un lauksaimniecībā aktīvi izmantotā Zemgales rietumu daļa stipri atšķiras no austrumu daļas, kam raksturīgas mežaines, purvainas un mozaīkveida ainavas.

Ievērojama Zemgales priekšrocība ir augstā zemes auglība un salīdzinoši nepiesārņotas lauksaimniecības un dabas teritorijas. Auglīgas lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 39% no reģiona platības, t.sk. nacionālas nozīmes LIZ. Visauglīgākās augsnes ir Zemgales līdzenumā – reģiona austrumu daļā, kuru zemes kadastrālā vērtība vidēji ir virs 60 ballēm, bet atsevišķās vietās pat līdz 82 ballēm. Zemes kadastrālā vērtība Zemgalē ir gandrīz par 50% augstāka nekā citos valsts lauku rajonos, kas paver iespējas lauksaimniecības attīstībai un specializācijai. Tieši Zemgalē pēdējās desmitgades laikā visstraujāk palielinājušās LIZ platības, kas liecina par lauksaimniecības attīstību un nozīmi reģiona izaugsmei. Lielākā daļa LIZ reģionā tiek aktīvi izmantotas, attīstās

intensīvā lauksaimniecība, kas rada paaugstinātus ūdens un augsnes piesārņojuma riskus.

Zemgalē, salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem, mežu īpatsvars ir samērā neliels – 44,1%. No kopējās Latvijas mežu platības Zemgales meži sastāda 15%. Tāpat kā lauksaimniecības zemju izplatībai, arī mežainuma rādītāji būtiski variē reģiona iekšienē. Reģiona austrumu daļā mežu teritoriju ir izteikti vairāk, vislielākās mežu platības ir tieši Jēkabpils, Vecumnieku, Jaunjelgavas, Krustpils, Neretas un Viesītes novados. Ņemot vērā esošos mežu resursus, iespējams attīstīties mežistrādei, kokapstrādei.

Salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem, Zemgalē nav izteikti lielu ezeru, tomēr ir blīvs upju tīkls. Zemgalē atrodas divi lielākie upju baseini - Daugava un Lielupe. Platības zem ūdeņiem veido 3% no Zemgales reģiona kopplatības.

Zemgale ir bagāta ar grants, smilts, dolomīta, māla, kūdras, ģipšakmens, kaļķakmens krājumiem. Reģionā atrodas septiņas valsts nozīmes atradnes, no kurām trijās atradnēs notiek ieguve. Zemgalē atrodas vienas no lielākajām dolomīta un kaļķakmens atradnēm Latvijā. Reģionā ir pamats ieguves rūpniecības attīstībai, kā arī šīs produkcijas pārstrādei.

Ļoti vērtīgs dabas resurss Zemgales plānošanas reģionā ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas savstarpēji atšķiras ar teritorijas izveidošanas mērķiem, teritorijas platību un dažādu aizsardzības pakāpi - atļautajām un aizliegtajām darbībām. Zemgalē atrodas 91 ĪADT ar kopējo platību 520,18 km², 69 no kurām ir iekļautas Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) tīklā, kas izveidots, lai nodrošinātu ES nozīmes sugu un biotopu aizsardzību. ĪADT veido 5% no reģiona kopējās platības, kas, salīdzinot ar citiem Latvijas reģioniem un vidējo rādītāju Latvijā (~12%), ir maz.

Kā reģionālas nozīmes ainaviski un kultūrvēsturiski vērtīgākās ir Tērvetes - Dobeles, Rundāles - Bauskas un Sēlijas teritorijas. Šīs teritorijas ietver dabas parkus un aizsargājamās teritorijas, bagātīgu kultūrvēsturisko mantojumu, Zemgalei raksturīgo ainavu, vizuāli pievilcīgas ainavas, kas saglabājamās un attīstāmas cilvēku dzīves kvalitātes celšanai, tūrisma un saimnieciskās darbības aktivizēšanai.

Transports un mobilitāte. Zemgalē, salīdzinot ar citiem reģioniem, ir blīvs, sabalansēts esošais ceļu tīkls, taču daudzviet tas ir stipri nolietojies un neatbilst satiksmes drošības prasībām. Labā satiksme ar Rīgu un tās tuvums nodrošina iespēju izmantot arī lidostas un ostas pakalpojumus. Mobilitātes iespējas reģionā vērtējamas kā labas, lai gan labāks maršrutu pārklājums ir Zemgales rietumu daļā, bet vājāks – austrumu daļā, kas ir saistīts arī ar atšķirīgu ceļu tīklu. Galvenās problēmas saistītas ar ceļu kvalitāti un lielo grants ceļu īpatsvaru; šo maršrutu pārvadātājiem – ar novecojušu autobusu parku; pasažieriem – ar ilgu laika pavadīšanu ceļā un vāju savienojamību ar dažāda līmeņa centriem, īpaši - ārpus maršrutu tīkla.

Sakari, IKT. Informācijas tehnoloģiju loma Zemgales iedzīvotāju dzīvē pieaug, par ko liecina augošais interneta lietotāju skaits kopumā, kā arī strauji augošā interneta lietotāju grupa, kas internetu lieto regulāri (vismaz reizi nedēļā). Ja 2004.gadā Zemgalē regulāri datoru lietoja 31%, bet internetu - 21% iedzīvotāju, tad 2013.gada sākumā abi rādītāji jau bija sasnieguši 70%. Zemgalē 2013.gada sākumā dators bija pieejams 68% un internets - 69% mājsaimniecību. 68,4% mājsaimniecību pieejams platjoslas interneta pieslēgums, taču nepieciešams turpināt attīstīt platjoslas tīklu, kas spēj nodrošināt augošā informācijas apjoma pārraidi. Reģionā jāveicina publisko interneta pieejas punktu pārklājuma uzlabošana, e-pakalpojumu attīstība, iedzīvotāju, uzņēmēju un pārvaldes darbinieku izglītošana par datora un interneta lietošanu, lai informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un to sniegtās iespējas tiktu izmantotas efektīvāk.

Ūdenssaimniecība. 2013.gadā veiktās ūdensapgādes sistēmu pārbaudēs norādīts, ka, salīdzinot ar citām Latvijas teritoriālām vienībām, Zemgalē bija vislielākais ūdensapgādes sistēmu īpatsvars, kas neatbilst vai tikai daļēji atbilst normatīvajos aktos noteiktajām dzeramā ūdens nekaitīguma nodrošināšanas prasībām. Galvenais sliktās dzeramās ūdens kvalitātes cēlonis ir paaugstināts dzelzs un sulfātu saturs, ka arī mikrobioloģiskā ūdens kvalitāte. Ūdenssaimniecības infrastruktūra reģionā ir jāattīsta tālāk, īpaši apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu līdz 2000. Iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanai svarīgi ir meliorācijas un lietus ūdens kanalizācijas attīstības jautājumi. Neattīrītu lietusūdeņu nokļūšana ūdenstilpēs, upju piesārņotība un teritoriju pārpurvošanās ir daļa no Zemgales vides problēmām.

Atkritumu apsaimniekošana. Zemgales plānošanas reģionā ietilpstošās administratīvās teritorijas atrodas divos atkritumu apsaimniekošanas reģionos – Zemgales un Vidusdaugavas. Reģionālajos atkritumu apsaimniekošanas plānos

2007.-2013.gada plānošanas periodā galvenā vērība tika veltīta videi drošu atkritumu apglabāšanas poligonu izveidei, veco, normatīvo aktu prasībām neatbilstošu, izgāztuvju slēgšanai un atkritumu savākšanas un šķirošanas iekārtu un laukumu izveidei. Galvenie risināmie problēmjautājumi 2014.-2020.gada periodā ir: sadzīves atkritumu dalītās savākšanas sistēmas attīstība, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu dalītās savākšanas un reģenerācijas sistēmas attīstība; apglabājamā bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma samazināšana; iedzīvotāju izglītošana, veicinot izpratni par atkritumu šķirošanas nozīmi vides un resursu saglabāšanā.

Enerģētika. Mēru pakts ir Eiropas iniciatīva, kuras ietvaros Eiropas pilsētas brīvprātīgi apņemas līdz 2020.gadam samazināt CO₂ emisijas savās teritorijās par vismaz 20%, par 20% paaugstinot energoefektivitāti un par 20% palielinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu energoapgādē (20/20/20). Zemgalē Mēru pakts ir parakstījušas Jelgavas un Jēkabpils pilsētas, kas kopā ar Zemgales plānošanas reģionu ir izstrādājušas arī ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānus laika periodam līdz 2020.gadam. Zemgalē izvirzīti 3 galvenie mērķi: 1) palielināt atjaunojamās enerģijas un īpatsvaru energoapgādē līdz 40%; 2) par 20% paaugstināt energoefektivitāti; 3) ieviest vismaz 10 iniciatīvas reģionālā līmenī šo mērķu sasniegšanai. 2009.gadā Zemgales teritorijā CO₂ izmešu daudzums bija 287 786 tonnas. Lai sasniegtu ES mērķus 20/20/20, CO₂ izmešu daudzums līdz 2020.gadam būtu jāsamazina par vismaz 57 557 tonnām. Jāturpina energoefektivitātes pasākumu veikšana Zemgales pašvaldību teritorijās.

Zemgalē no atjaunojamiem energoresursiem šobrīd jau ļoti izplatīta un efektīva ir koksnes un koksnes izstrādājumu izmantošana. Salmu u.c. lauksaimniecības biomasas produktu, ģeotermālo resursu un biodegvielas izmantošanai varētu būt izplatīta un efektīva, bet šobrīd šis potenciāls Zemgalē netiek izmantots. Būtu ieteicams paplašināt biomasas un biogāzes izmantošanu, jo Zemgalē tam ir potenciāls - mežu resursi, lauksaimniecības blakus produkti, pārtikas rūpniecības blakus produkti un organiskie saimnieciskās darbības blakus produkti - atlikumi un atkritumi. Ģeotermālā enerģijas izmantošana vēl nav pietiekami izpētīta, taču Zemgalē ir samērā lieli ģeotermālās enerģijas avoti. Apakšzemes ūdeņu temperatūra svārstās no 30 līdz 60° C, kam ir samērā zems potenciāls siltā ūdens sagatavošanai, bet tas var tikt izmantots apkures vajadzībām. Ir arī karsto kristālisko iežu potenciāls (petrotermālā enerģija). To labākais potenciāls Zemgalē atrodas vienā no divām Latvijas ģeotermālajām anomālījām - Elejas, Dobeles, Jelgavas un Bauskas apkārtnē.

Veselības aprūpe un veselības veicināšana. Neatliekamo medicīnas palīdzību (NMP) Zemgales plānošanas reģionā sniedz 24 NMP brigādes, un laika posmā no 2009.gada līdz 2013.gadam izsaukumu skaits ir pieaudzis par 10,7%, taču savlaicīgi izpildīto izsaukumu skaits ir samazinājies par 6,6%. Jo īpaši bēdīga situācija ir lauku teritorijās, kur savlaicīgi izpildīto izsaukumu skaits samazinājies par 8,9%, pretstatā pilsētām - tikai par 3,9%. Zemgalē ir vairākas teritorijas, pārsvarā - pierobežā, kurās NMP nevar nodrošināt savlaicīgu palīdzības sniegšanu kritiskā situācijā nokļuvušiem iedzīvotājiem. Vidējais ģimenes ārstu skaits uz 1000 iedzīvotājiem Zemgales reģionā ir 1,8 ģimenes ārsti un 0,5 feldšeri, kas ir labs rādītājs, tomēr pašvaldību griezumā situācija ir ļoti atšķirīga. Sekundāro veselības aprūpi Zemgales reģionā nodrošina 455 ambulatorās aprūpes iestādes, kuru skaits pēdējo 5 gadu laikā ir samazinājies par 2,4%. Vislielākais ambulatorās aprūpes iestāžu skaits ir Jelgavas pilsētā, kurā atrodas 144 iestādes, bet vismazākais - Neretas novadā, kur ir tikai 3 ambulatorās aprūpes iestādes. Sekundāro veselības aprūpi Zemgales reģionā sniedz 7 stacionārās veselības iestādes, no kurām 2 atrodas Jelgavas pilsētā, pa vienai - Jēkabpils pilsētā, Aizkraukles, Aknīstes, Bauskas un Dobeles novados. Apmeklējumu skaitam ambulatorās veselības aprūpes iestādēs un stacionāros ārstēto pacientu skaitam ir tendence samazināties, 2013.gadā Zemgalē stacionārā ārstējās 37 162 pacienti - par 7,4% mazāk nekā 2009.gadā. Reģionā ir samazinājies zīdaiņu mirstības rādītājs - no 24,2 uz 1000 dzīvi dzimušajiem 2009.gadā uz 17,1 2013.gadā. Viszemākais zīdaiņu mirstības rādītājs ir Jelgavas pilsētā un Dobeles novadā, katrā attiecīgi 4,4 un 4,3, bet visaugstākā zīdaiņu mirstība bija Salas novadā - 60,6 2013.gadā. Jāturpina iedzīvotāju izglītošana par veselības veicināšanas jautājumiem, jāveicina nodarbošanās ar sportu un aktīvo atpūtu, bērnu un jauniešu pilnvērtīgas fiziskās attīstības nodrošināšana.

Veselības aprūpes jomā reģionā nepieciešams: 1) attīstīt primārās veselības aprūpes pakalpojumus; 2) veicināt slimību profilakses pasākumu īstenošanu; 3) nodrošināt veselības aprūpes mājās pakalpojuma pieejamību; 4) attīstīt starpnozaru sadarbību; 5) īstenot sabiedrības izglītošanas pasākumus par neinfekcijas slimību radīto komplikāciju riskiem un to mazināšanas iespējām, par grūtnieču un bērnu veselības uzlabošanas iespējām, par iespējām samazināt traumatismu un vides riskus; 6) nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu vienlīdzīgu pieejamību visiem reģiona iedzīvotājiem.

Sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība. Laika posmā no 2010.gada līdz 2013.gadam vērojama tendence, ka pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai saņēmēju skaits reģionā ir samazinājies par 37%. Lai arī

sociālo pabalstu saņēmēju skaitam ir tendence samazināties, pašvaldības nozīmīgu savu budžeta resursu daļu tērē tieši pabalstu izmaksai. Lai samazinātu sociālās palīdzības saņēmēju skaitu, nepieciešams izstrādāt kompleksus pasākumus iedzīvotāju reintegrācijai darba tirgū. Reģionā nozīmīgākais sociālo pakalpojumu sniedzējs ir pašvaldību sociālie dienesti un to struktūrvienības, taču virknē pašvaldību ir nepietiekams sociālā darba speciālistu daudzums. Nevalstiskais sektors kopumā ir diezgan vāji attīstīts, un ir pašvaldības, kurās nevalstiskās organizācijas nesniedz publiski zināmus sociālos pakalpojumus.

Sociālo pakalpojumu klāstam kopumā reģionā ir tendence pieaugt, visplašākais piedāvāto pakalpojumu klāsts ir pieejams Jelgavas pilsētā (26 dažādi sociālie pakalpojumi), Dobeles novadā (22) un Jēkabpils pilsētā (18). Sociālo pakalpojumu klāsts ir plašāk sazarots divās republikas pilsētās – Jelgavā un Jēkabpilī, kā arī novados, kas veidojušies ap bijušajiem rajonu centriem. Tas netieši norāda uz lielāka iedzīvotāju skaita pozitīvo lomu sociālo pakalpojumu klāsta attīstīšanā. Visbiežāk sniegtie ir tieši ilgstošās institucionālās sociālās aprūpes pakalpojumi – pansionāti vecākā gadagājuma ļaudīm un bērnumami. Zemgales plānošanas reģiona teritorijā atrodas 6 ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas ar kopējo vietu skaitu 970, kas sniedz valsts finansētus pakalpojumus pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem. Vairāk nekā puse klientu jeb 59% ir vīrieši, bet 41% sievietes. Šī tendence saglabājas visā 4 gadu periodā. Visvairāk klientu (33%) ir vecumā no 35 līdz 50 gadiem, 21% ir vecumā no 51 līdz 61 gadiem, 16% - vecumā no 26 līdz 35 gadiem, bet 13% ir vecumā no 62 līdz 69 gadiem un 10% vecumā no 70 līdz 79 gadiem. Vismazākais klientu skaits ir vecuma grupās no 90 gadiem un vecākiem (0,42%), no 18 līdz 25 gadiem (3%) un no 80 līdz 89 gadiem (4%).

Izglītība. Reģiona izglītības attīstības mērķos ir sekmēt skolu tīkla ilgtspējīgu un stabilu attīstību. 2013./2014.m.g. Zemgalē bija 116 vispārīzglītojošās dienas skolas, t.sk. 7 sākumskolas, 54 pamatskolas, 43 vidusskolas, 9 speciālās izglītības iestādes. 2014.gadā Zemgalē reģistrētas 6 privātās vai dažādu iestāžu dibinātas pirmsskolas izglītības iestādes, bērnu skaits tajās ir pieaudzis, kas saistāms ar pirmskrižu laikā novēroto dzimstības pieaugumu, līdz ar to dažās pašvaldībās ir aktuāls pirmsskolas izglītības iestāžu pieejamības jautājums. Visā Latvijā un arī Zemgalē izglītojamo skaits vispārīzglītojošās izglītības iestādēs samazinās, trīs gadu periodā kopš 2011.gada izglītojamo skaits Zemgalē samazinājies par 8,68%, un tas ir mazākais samazinājums starp visiem plānošanas reģioniem. Izglītojamo skaitu samazināšanos vispārīzglītojošās izglītības iestādēs varētu skaidrot ar iedzīvotāju dzimstības un mirstības negatīvo

koeficientu, kā arī plašu emigrāciju. Tie ir arī faktori, kuri jāņem vērā pašvaldībām, plānojot skolu tīkla optimizāciju.

Zemgalē ir astoņas profesionālās izglītības iestādes, kurās var iegūt profesionālo izglītību. Salīdzinot ar citiem reģioniem, Zemgalē ir viens no mazākajiem audzēkņu skaitiem profesionālās izglītības programmās Latvijā, savukārt atskaitīto audzēkņu īpatsvars profesionālās izglītības programmās - viens no lielākajiem. Audzēkņu atskaitīšanas iemesli var būt saistīti ar dzīves vietas maiņu vai nesekmību, tomēr būtisks iemesls ir neatbilstošas karjeras izvēle, kā nepareizas profesionālās orientācijas rezultāts. Salīdzinoši mazākais audzēkņu skaits Zemgales reģionā rosina meklēt cēloņus pašlaik realizēto specialitāšu izglītības programmu nodrošinājumam saistībā ar vietējo jauniešu interesi un pieprasījumu pēc tām. Arī izglītojamo procentuālais sadalījums vispārīzglītojošajās vidusskolās un profesionālās izglītības iestādēs liecina par vājo profesionālās orientācijas sistēmu Zemgales reģionā. Esošā profesionālās izglītības sistēma pieprasītākajos rūpniecības nozares sektoros Zemgalē sagatavo salīdzinoši atbilstošu skaitu speciālistu, bet to sektorālais sadalījums nav sabalansēts ar reālo tirgus pieprasījumu – tā tiek radīta speciālistu pārprodukcija pārtikas rūpniecības sektorā, bet ir novērojams speciālistu iztrūkums tādos sektoros kā kokapstrāde un mēbeļu ražošana, metālu un to izstrādājumu ražošana, kā arī tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošana. Nepieciešama profesionālo skolu lielāka elastība programmu attīstības jomā, jauna pieeja specialitāšu apguves modulārajai sistēmai un virzībai uz duāla modeļa apmācību.

Zemgalē ir desmit akreditētas augstākās izglītības iestādes – valsts un juridisku personu dibinātas universitātes, augstskolas vai to filiāles un koledžas. Augstāko izglītību ir iespējams iegūt trīs pašvaldībās: Bauskā, Jēkabpilī un Jelgavā. Tikai Latvijas Lauksaimniecības universitāte piedāvā izglītības programmas, kuras tieši saistītas ar Zemgales prioritārajām nozarēm. LLU ir vienīgā augstskola Latvijā, kura piedāvā studijas lauksaimniecībā, veterinārmedicīnā, pārtikas produktu pārstrādē, meža zinībās un ainavu arhitektūrā. Pārējo augstskolu piedāvājums attiecināms uz horizontālajām prasmēm, kā, piemēram, uzņēmējdarbības vadība, grāmatvedība, sabiedriskās attiecības, tirgzinības. Taču studējošo skaits LLU pēdējos gados samazinās, 2013.gadā pilna laika studentu skaits bija 3552.

Zemgales reģiona novados un pilsētās profesionālās pilnveides programmu un interešu izglītības apguvi piedāvā 34 valsts, pašvaldību un juridisku personu

izveidoti pieaugušo izglītības centri. Reģionā atrodas lielākais un plašākais lauku konsultāciju sniedzējs - Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (Ozolniekos), kas veicina lauku attīstību, paaugstinot lauku uzņēmēju profesionālās un ekonomiskās zināšanas. Jelgavas pilsētas pašvaldības iestāde „Zemgales reģiona kompetenču attīstības centrs” ir modernākais mūžizglītības centrs Baltijā, kas piedāvā metodisko, izglītojošo un informatīvo atbalstu izglītības iestādēm un pedagogiem. Zemgales reģionā profesionālās pilnveides un tālākizglītības piedāvājumā tikpat kā nav programmu, kas būtu vērstas uz reģiona prioritārām nozarēm. Šobrīd piedāvājums atbilst cilvēka interesēm, nevis darba tirgum. Neformālās izglītības piedāvājums Zemgales reģionā praktiski vērsts tikai uz šķērsprasmju attīstīšanu, no kurām plašākais piedāvājums ir valodu apmācībai. Augstākās izglītības iestādes sniedz tādas pieaugušo izglītības programmas, kurām būtu tiešāks vai lielāks efekts uz uzņēmējdarbības un tautsaimniecības attīstību, nekā pieaugušo izglītības iestādes.

Kultūra. Kultūrvidē ir gan nozīmīgs resurss reģionu un pilsētu ekonomikas un sabiedrības ilgtspējīgai attīstībai, gan arī dzīves vides kvalitāti ietekmējošs faktors. Zemgalē latviešu tradicionālajai kultūrai – dziedāšanai, muzicēšanai, teātra spēlēšanai un dejošanai – ir stabili pamati. Reģionā, tāpat kā visā Latvijā, tradicionālās kultūras un amatiermākslas procesa nepārtrauktības nodrošināšana organizatoriski saistīta ar kultūras un tautas namiem. Zemgalē ir 85 kultūras centri, tie nozīmīgākie kultūras pasākumu organizatori, un pasākumiem ir augsta kvalitāte. 2013.gadā kultūras centros notikuši 4022 pasākumi, kopējais apmeklētāju skaits - 704 tūkstoši. 2013.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, gan norišu, gan to apmeklētāju skaits kultūras centros ir pieaudzis – attiecīgi par 33,8% un 5%. Zemgalē kultūras centros notikušas salīdzinoši daudz profesionālās mākslas norises. Reģionā ir daudz zīmīgu un tradicionālu kultūras pasākumu, ar kuriem asociējas tieši Zemgale. Reģionā darbojas 478 mākslinieciskie kolektīvi ar vairāk nekā 7463 dalībniekiem. Reģionā ir 60 dažāda profila muzeji, to skaitā 1 valsts muzejs (Rundāles pils muzejs ar filiāli Jelgavas pilī), 15 muzeji ir akreditēti. Pateicoties Rundāles un Bauskas pils muzejiem, Zemgalē ir panākts salīdzinoši liels muzeju apmeklētāju skaits. No vairāk nekā 814 Latvijas bibliotēkām, 158 bibliotēkas atrodas Zemgales reģionā, t.sk. 2 neredzīgo. 2013.gadā Zemgalē bibliotēku apmeklētāju kopskaits bija 1366 tūkstoši. Bibliotēkas darbojas kā daudzpusīgi izglītības, kultūras un informācijas centri, tajās notiek arī profesionālās pilnveides un tālākizglītības pasākumi. Zemgalē ir 24 profesionālās ievirzes kultūrizglītības iestādes, no

kurām 6 ir mākslas skolas, 12 mūzikas skolas, 6 mākslas un mūzikas skolas. Reģionā izvietoti 1107 valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļi.

Sports. Zemgales plānošanas reģionā ir 166 sporta bāzes ar 415 sporta objektiem. No tiem: 139 sporta bāzes ar 358 sporta objektiem ir pašvaldības īpašumā, 19 sporta bāzes ar 34 sporta objektiem ir privātīpašums, 8 sporta bāzes ar 23 sporta objektiem ir valsts īpašumā (valsts profesionālās izglītības iestāžu pārvaldībā esošas sporta zāles un sporta laukumi). Reģionā lielākais sporta objektu skaits atrodas pie izglītības iestādēm, kas vienlaikus ir arī brīvpieejas laukumi. Zemgalē tikai 13,27% sporta būvju ir ļoti labā stāvoklī, 28,38% - labā, 45,54% - apmierinošā un 12,81% - sliktā stāvoklī. Reģionā atrodas 3 nacionālās sporta bāzes – SIA "Sporta komplekss "Mūsa"", SIA "Zemgales Olimpiskais centrs" un SIA "Sporta kompleksa „Zemgale” Jelgavas Ledus halle. Pašvaldību prioritāte ir izglītības iestāžu sporta zāļu renovācija vai rekonstrukcija un brīvpieejas sporta laukumu un izglītības iestāžu sporta laukumu izveide.

Risku vadība un civilā aizsardzība. Lielupes un Daugavas upju baseinos, tajā skaitā Zemgales plānošanas reģiona teritorijā, pastāv vairāki plūdu riski, t.sk. ar upju paliem saistītie riski un hidroelektrostaciju un citu hidrotehnisko būvju uzpludinājumu riski. Zemgalē veikti vairāki Plūdu riska un pārvaldības nacionālā programmā 2008.-2015.gadam iekļautie pretplūdu pasākumi, taču vēl ir daudz darāmā. Kā būtiskākie augsnes piesārņotāji Zemgalē jāmin rūpnieciskie piesārņojuma avoti, lauksaimniecība (ņemot vērā, ka ZPR atrodas nitrātu jutīgajā teritorijā), vēsturiskais piesārņojums no PSRS militārajām aktivitātēm, kā arī avārijas situācijas. Zemgales teritorijā kopumā fiksētas 22 piesārņotas vietas un 551 potenciāli piesārņota vieta, lielākoties tās atrodas reģiona rietumu daļā, ar vislielāko koncentrāciju Jelgavas pilsētā, kur atrodas daudzi rūpnieciskie uzņēmumi. Piesārņotajām, īpaši vēsturiski piesārņotajām vietām nepieciešami sanācijas pasākumi, un, tā kā sanācijas izmaksas ir ļoti augstas, ir nepieciešams veikt vietu prioritizēšanu, ņemot vērā dažādus faktorus, piemēram, kurš objekts rada vislielāko ietekmi uz vidi vai sabiedrību, jāņem vērā potenciālie attīstības projekti šo teritoriju tuvumā. Zemgales reģionam ir gara robeža ar Lietuvas Republiku, tāpēc pierobežas zonā jānodrošina ārkārtas situāciju kopīga risināšana, jāveido sadarbība ārkārtas dienestiem.

EKONOMIKA

Zemgales reģiona iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju 2011.gadā bija 67% no Latvijas vidējā rādītāja, Zemgale atrodas ceturtajā vietā pēc IKP rādītāja uz vienu iedzīvotāju. Starp reģioniem Zemgale ir 2.vietā pēc IIN ieņēmumiem uz vienu iedzīvotāju pēc Rīgas reģiona, uzrādot līdzīgus rādītājus ar Kurzemes reģionu. Ekonomiski aktīvo tirgus vienību skaita uz 1000 iedzīvotājiem ziņā Zemgales plānošanas reģiona 2012.gada rādītājs (59 ekonomiski aktīvas tirgus vienības uz 1000 iedzīvotājiem) bija zemākais gan salīdzinot ar Latviju kopumā, gan reģionu starpā. 36% no tām darbojās lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarē, 20% - pakalpojumu nozarē, 14% - tirdzniecības nozarē, 6% - rūpniecībā, 4% - būvniecībā. Kopumā 93,5% Zemgales ekonomiski aktīvo tirgus vienību 2012.gadā bija mikro lieluma (līdz 9 nodarbinātajiem). Saskaņā ar Lursoft datiem pēdējos piecos gados Zemgales teritorijā reģistrēto uzņēmumu skaits palielinājies par 2 193 jeb 14%.

Dabas resursi (mežainums un lauksaimniecībā izmantojamās zemes, minerālu izcelsmes dabas resursi u.tml.) ļauj reģionam specializēties lauksaimniecības, mežsaimniecības, ieguves rūpniecības, pārtikas un kokrūpniecības nozarēs, kā arī lauku un atpūtas tūrismā. Zemgale ir lielākais graudaugu ražošanas reģions ar vidējo auglīgu augstāku nekā citos reģionos. Bagātais kultūrvēsturiskais mantojums padara Zemgales plānošanas reģionu pievilcīgu kultūrvēsturiskajam tūrismam. Metālapstrādes un mašīnbūves nozares nozīmīgs centrs ir Jelgavas pilsēta un tās apkārtnē – Dobeles, Jelgavas un Ozolnieku – novadi. Ķīmiskai rūpniecībai ir augsts izaugsmes un eksporta potenciāls. Viens no tradīciju glabātājiem – Dobeles novads, kam ir noteiktas iestrādes un speciālistu potenciāls, tostarp specifiskās ķīmijas un farmācijas apakšnozarēs. Zemgalē ir būtiska arī tekstilrūpniecības un apģērba ražošanas nozare, īpaši Jelgavas, Dobeles un Jēkabpils pilsētās un novados.

Zemgales plānošanas reģionam raksturīgas divas industriālo centru grupas, no kurām pirmo veido Jelgavas, Dobeles un Bauskas pilsētas un otro – Jēkabpils un Aizkraukles pilsētas.

Kopš 2007.gada uzņēmumu skaits visās Zemgales reģiona prioritārajās nozarēs ir pieaudzis. Visstraujāk ir pieaudzis uzņēmumu skaits mežsaimniecībā un

mežizstrādē (par 109%), metālapstrādē (par 90%), mašīnbūvē (par 76%) un ieguves rūpniecībā (par 75%). Uzņēmumu skaita pieauguma tempi šajās nozarēs Zemgales reģionā ir ievērojami augstāki nekā Latvijā kopumā. Prioritāro nozaru starpā četrām - tekstilrūpniecība, kokapstrāde, ķīmiskā rūpniecība, metālapstrāde un mašīnbūve - ir raksturīgs augsts eksporta īpatsvars nozares realizācijā Latvijā kopumā.

Zemgalē darbojas septiņi zinātniski pētnieciskie institūti, no kuriem pieci ir LLU struktūrvienības. LLU struktūrā darbojas trīs zinātniski pētnieciskās laboratorijas. Visas minētie resursi specializējušies lauksaimniecības un mežsaimniecības jomās. Stabils zinātniskais ražīgums - LLU uzrāda stabilu patentēto izgudrojumu ražīgumu – virs 10 patentiem gadā.

Katrā Zemgales reģiona pašvaldībā darbojas amatnieku sētas, darbnīcas vai amatu mājas, kā arī individuālie amatnieki. Amatniecība un mājražošana ir perspektīvās ekonomikas nozares, kuru attīstību un virzību uz uzņēmējdarbību vēlams stiprināt nākotnē, veidojot vienotu reģiona amatnieku un mājražotāju sadarbības tīklu, veicināt vietējo produktu konkurētspēju dažāda mēroga tirgos un paplašinot reģiona tūrisma piedāvājumu tieši amatniecības, mājražošanas un lauku tūrisma jomā.

Zemgalē radošās industrijas pārstāv ap 2% no kopējā ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaita, kas norāda uz to, ka pastāv noteikts radošuma līmenis reģionā, ir liels potenciāls radošo industriju attīstībai un pastāv arī liels pieprasījums pēc inovatīviem risinājumiem, kas dod iespējas jaunajiem uzņēmējiem uzsākt biznesu ar minimālo sākuma kapitālu, pārdodot savas idejas vai izstrādājot unikālus un savdabīgus risinājumus.

Aktīvs atbalsts uzņēmējdarbībai ir Dobeļē, Jelgavā un Aizkrauklē (izglītības un konsultāciju centri, pašvaldības). Zemgalē ir produktīvs biznesa inkubatoru lielo filiāļu tīkls. Aktīvie tehnoloģiskie parki - NP Jelgavas Biznesa parks un Eirkel Biznesa parks - attīstās un paplašinās. Reģionā ir plašs un aktīvs lauksaimniecības atbalsta organizāciju tīkls.

2. VIDĒJA TERMIŅA STRATĒĢISKIE UZSTĀDĪJUMI

Ņemot vērā Zemgales ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2015-2030 noteiktos ilgtermiņa stratēģiskos uzstādījumus – ekonomikas specializācijas virzienus un horizontālās prioritātes, attīstības vīziju, stratēģisko mērķi un tās virzītājspēkus, ilgtermiņa attīstības prioritātes, Nacionālā attīstības plāna 2014-2020 prioritātes, Zemgales plānošanas reģiona resursus, attīstības tendences un iespējas, ir izvirzītas Zemgales attīstības prioritātes vidējam termiņam – laika periodam no 2015.-2020.g

Vidēja termiņa attīstības prioritātes:

P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide – bāze inovācijām ilgtermiņā

Darba vietu esamība ir svarīgākais faktors iedzīvotāju izvēlei palikt Zemgalē. Uzņēmējdarbība ir ekonomikas un inovāciju dzinējspēks, līdz ar to jārada tāda vide, kurā iedzīvotāji vēlas nodarboties ar uzņēmējdarbību, savukārt esošie uzņēmumi var efektīvi attīstīties. Prioritāte paredz veicināt Zemgales konkurētspējīgo un perspektīvo nozaru, t.sk. tūrisma, attīstību, inovācijas un zinātnisko pētniecību, tās pielietojamību uzņēmējdarbībā eksportspējīgu produktu un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību radīšanai, sekmēt uzņēmējdarbībai nepieciešamās atbalsta infrastruktūras, t.sk. industriālo teritoriju attīstību, atbalstīt uzņēmēju, izglītības un pētniecības institūciju, uzņēmējdarbības organizāciju sadarbību.

„Atslēgas” vārdi: specializācija, konkurētspējīgas nozares, inovācijas, pētniecība, tehnoloģiju attīstība, mazie un vidējie uzņēmumi, Zemgales tūrisma nišas

P2: Elastīga izglītība mūža garumā

Izglītība ir svarīga ikvienam cilvēkam, ģimenei, sabiedrībai, reģionam un valstij kopumā. Tā ir ceļš uz cilvēka individuālās dzīves kvalitāti, zināšanu sabiedrības veidošanos un teritoriju ekonomisko izaugsmi. Prioritāte paredz sekmēt mūžizglītības piedāvājuma un pieejamības uzlabošanu reģionā, profesionālās un augstākās izglītības kvalitātes paaugstināšanu un atbilstību darba tirgus prasībām, veicināt radošuma un uzņēmējdarbības prasmju attīstību izglītības procesā.

„Atslēgas” vārdi: radošumu un uzņēmējdarbības prasmes attīstoša, darba tirgus prasībām atbilstoša, elastīga, iekļaujoša izglītība

P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra reģiona ārējai un iekšējai sasniedzamībai

Transportam ir nozīmīga loma ekonomikā, teritoriju sasniedzamības, darba vietu un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā. Prioritāte paredz sekmēt kvalitatīvas un pieejamas transporta infrastruktūras un pakalpojumu attīstību, videi draudzīgas transporta sistēmas, t.sk. elektromobilitātes attīstību.

„Atslēgas” vārdi: efektīvs, kvalitatīvs, integrēts, videi draudzīgs transports, transporta tīkli, attīstības centru sasniedzamību pa asfaltētiem autoceļiem, augsta satiksmes drošība

P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība

Ilgspējīgas attīstības princips paredz sabiedrības labklājības, vides un ekonomikas integrētu un līdzsvarotu attīstību, kas apmierina iedzīvotāju pašreizējās sociālās un ekonomiskās vajadzības un nodrošina vides aizsardzības prasību ievērošanu, neapdraudot nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanas iespējas, kā arī nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas iespējas. Prioritāte paredz veicināt efektīvu reģiona vides un dabas resursu pārvaldību, palielināt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu virzībai uz ekoeftīvu ekonomiku un ilgtspējīga dzīvesveida sabiedrību.

„Atslēgas” vārdi: ilgtspējīga dzīves vide, energoefektivitāte, atjaunojamie energoresursi, dabas resursu saglabāšana

P5: Efektīva pakalpojumu sistēma

Lai iedzīvotāji neaizplūstu no reģiona uz Rīgu un Pierīgu, ir jāattīsta ne tikai uzņēmējdarbībai pievilcīga vide, bet arī kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi un ar to saistītā infrastruktūra Zemgalē, tās attīstības centros. Saskaņā ar Reģionālās politikas pamatnostādņiem 2013-2019 arī Zemgalē ir noteikts publisko pakalpojumu „grozs” pa attīstības centru līmeņiem. Prioritāte paredz veicināt Zemgales kā pievilcīgas un kvalitatīvas dzīves vides attīstību, sekmējot publisko

pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanu reģiona pašvaldībās un attīstības centros.

„Atslēgas” vārdi: nodrošināts pakalpojumu „grozs” katrā attīstības centrā atbilstoši tā līmenim un iedzīvotāju vajadzībām

P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte

Katram Latvijas reģionam ir sava identitāte un atpazīstamība, kas jāattīsta un jāpopularizē, jo arvien lielāka vērtība būs kultūrvēsturiskajam mantojumam, savdabīgajam un atšķirīgajam. Zemgalei ir svarīgi saglabāt un attīstīt savu identitāti, vērtības, raksturīgo dzīvesveidu, veidojot radošu sabiedrību, piederīgu tieši Zemgalei un, tai pašā laikā - visai pasaulei. Prioritāte paredz sekmēt aktivitātes vietējo iedzīvotāju kopienas stiprināšanai, piederības sajūtas reģionam veidošanai, ekonomikas dažādošanai caur kultūras un tūrisma aktivitātēm.

„Atslēgas” vārdi: Zemgales un Sēlijas kultūrvēsturiskā mantojuma, ainavas, tradīciju, izcilu personību - novadnieku piemiņas saglabāšana un popularizēšana, pilsētu - lauku apdzīvotības saglabāšana caur kultūras, tūrisma, radošo industriju, iedzīvotāju kopienu, tradicionālās amatniecības, mājražošanas un mākslas attīstību.

Horizontālie principi - jomas, kas caurvij visas prioritātes:

HP1: Apdzīvotības saglabāšana – kopienas un dzīves telpas ilgtspēja

„Atslēgas” vārdi: iedzīvotāju kopienas un to stiprināšana, mazo un vidējo uzņēmumu, amatnieku un mājražotāju konkurētspējas stiprināšana

HP2: Vieda pārvaldība

„Atslēgas” vārdi: IKT risinājumi, plānošanas reģiona, pašvaldību, reģiona attīstībā iesaistīto valsts institūciju un NVO kapacitātes paaugstināšana

Prioritāšu rīcības virzieni, sasniedzamie rezultāti un rādītāji

P1 Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide – bāze inovācijām ilgtermiņā

Rīcības virzieni	
RV 1.1.	Veicināt uzņēmējdarbības attīstību reģiona perspektīvajās ekonomikas nozarēs: lauksaimniecībā, pārtikas rūpniecībā, mežsaimniecībā, kokapstrādē, ieguves rūpniecībā un karjeru iestrādē, metālapstrādē un mašīnbūvē, ķīmijas rūpniecībā, tūrismā u.c.
RV 1.2.	Uzlabot reģiona uzņēmumu konkurētspēju, stiprinot savstarpējo sadarbību un palielinot produkcijas realizācijas iespējas iekšējos un ārējos tirgos
RV 1.3.	Attīstīt industriālās teritorijas investoru piesaisti un uzņēmējdarbības vides uzlabošanai
RV 1.4.	Attīstīt Zemgales reģionam specifiskas tūrisma nišas un veicināt jaunu tūrisma produktu un pakalpojumu piedāvājumu

Sasniedzamie rezultāti un rādītāji						
<i>Kvantitatīvie rādītāji</i>						
Nr. p.k.	Rādītājs	Bāzes vērtība		Vēlamā attīstības tendence	Sasniedzamais rādītājs 2020.g.	Datavots
		Gads	Daudzums			
1.	Individuālo komersantu un komercsabiedrību skaits uz 1000 iedzīvotājiem	2013.g.	27	↑	>35	CSP
2.	Reģistrēto uzņēmumu skaits	2012.g.	17 601	↑	>20 000	Lursoft
3.	Reģistrēto patentu skaits LLU	2013.g.	11	↑	>15	LLU
4.	Uzņēmumu skaits biznesa inkubatorā	2014.g.	26	↑	>28	JIC

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

5.	Viesnīcās un citās tūristu mītnēs pavadītās nakts	2013	105 294	↑	>140 000	CSP
<i>Kvalitatīvie rādītāji</i>						
6.	Izveidoto industriālo teritoriju izvērtējums					ZPR

P2 Elastīga izglītība mūža garumā

Rīcības virzieni
RV 2.1. Sekmēt radošuma un uzņēmējdarbības prasmju attīstoša izglītības piedāvājuma un aktivitāšu ieviešanu reģiona izglītības iestādēs
RV 2.2. Uzlabot mūžizglītības piedāvājumu un pieejamību
RV 2.3. Sekmēt Zemgales reģiona augstākās un profesionālās izglītības piedāvājuma atbilstību reģiona ekonomiskajai specializācijai un darba tirgus tendencēm

Sasniedzamie rezultāti un rādītāji						
<i>Kvantitatīvie rādītāji</i>						
Nr. p.k.	Rādītājs	Bāzes vērtība		Vēlamā attīstības tendence	Sasniedzamais rādītājs 2020.g.	Datu avots
		Gads	Daudzums			
1.	Skolēnu skaits vispārīzglītojošās izglītības iestādēs	2013	24 268	→	>24 000	IZM
2.	9.klašu beidzēju īpatsvars, kuri turpina mācības profesionālās izglītības iestādēs, %	2014	27	↑	>40	IZM
3.	Kopējais studentu skaits LLU	01.10.2014	4480	↑	>5000	LLU
4.	Profesionālās pilnveides izglītības programmu un	2013	72 / 1422	↑	75 / 1450	Pašvaldības

	izglītojamo skaits					
5.	Izglītības iestāžu skaits, kurās pieejamas karjeras konsultācijas	2013		↑		Pašvaldības
<i>Kvalitatīvie rādītāji</i>						
6.	Izpēte par izglītības iestāžu sadarbību ar uzņēmumiem darba vidē balstītas izglītības īstenošanā					ZPR

P3 Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra reģiona ārējai un iekšējai sasniedzamībai

Rīcības virzieni
RV 3.1. Sekmēt kvalitatīvas un pieejamas transporta infrastruktūras un pakalpojumu attīstību
RV 3.2. Attīstīt videi draudzīgu transporta sistēmu izveidi un „zaļā” transporta infrastruktūras izbūvi reģionā

Sasniedzamie rezultāti un rādītāji						
<i>Kvantitatīvie rādītāji</i>						
Nr. p.k.	Rādītājs	Bāzes vērtība		Vēlamā attīstības tendence	Sasniedzamais rādītājs 2020.g.	Datu avots
		Gads	Daudzums			
1.	Valsts autoceļu ar melno segumu kopgarums reģionā, km	2011	1223	↑	1228	SM
2.	Valsts autoceļu ar grants segumu kopgarums reģionā, km	2011	1626	↓	1621	SM
3.	Pagastu īpatsvars, kur ir nodrošināti	2014	100%	→	100%	ZPR

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

	vismaz divi sabiedriskā transporta reisi dienā, kas savieno bijušos pagastu administratīvos centrus ar novada centru					
4.	Elektrisko transportlīdzekļu publisko uzlādes vietu skaits	2014	3	↑	10	ZREA

3.	Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju platība	2014	46 834,7 ha	→	46 834,7 ha	Dabas aizsardzības pārvalde
4.	Iedzīvotāju īpatsvars, kuriem pieejams normatīviem atbilstošas kvalitātes dzeramais ūdens	2013	42,5%	↑	52%	Veselības inspekcija
5.	CO ₂ izmešu daudzums	2009	287 786	↓	230 229	ZREA
6.	Reģionālu iniciatīvu skaits, lai palielinātu atjaunojamās enerģijas un īpatsvaru energoapgādē līdz 40% un paaugstinātu energoefektivitāti par 20%	2013	0	↑	10	ZREA
<i>Kvalitatīvie rādītāji</i>						
7.	Izstrādāti pašvaldību enerģētikas plāni					ZPR

P4 Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība

Rīcības virzieni	
RV 4.1.	Sekmēt efektīvāku reģiona vides un dabas resursu pārvaldību, tai skaitā nodrošinot piesārņojuma mazināšanu, ilgtspējīgu atkritumu un ūdens apsaimniekošanas sistēmu attīstību un energoefektivitātes pasākumu ieviešanu reģiona pašvaldībās
RV 4.2.	Saglabāt un atjaunot reģiona bioloģisko daudzveidību un aizsargāt ekosistēmas
RV 4.3.	Koordinēt reģiona aktivitātes, lai pielāgotos klimata pārmaiņām

Sasniedzamie rezultāti un rādītāji						
<i>Kvantitatīvie rādītāji</i>						
Nr. p.k.	Rādītājs	Bāzes vērtība		Vēlamā attīstības tendence	Sasniedzamais rādītājs 2020.g.	Datu avots
		Gads	Daudzums			
1.	LIZ platību īpatsvars no kopplatības %	2011	39%	→	39%	CSP
2.	Mežu platību īpatsvars no kopplatības %	2014	42%	→	42%	Valsts mežu dienests

P5 Efektīva pakalpojumu sistēma

Rīcības virzieni

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

RV 5.1. Veicināt integrētu kultūras, izglītības un sporta pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanu reģionā
RV 5.2. Nodrošināt ilgtspējīgu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības attīstību reģionā, uzlabojot sociālo pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un atbilstību reģiona iedzīvotāju vajadzībām
RV 5.3. Veicināt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un veselīga dzīvesveida popularitāti

Sasniedzamie rezultāti un rādītāji						
Kvantitatīvie rādītāji						
Nr. p.k.	Rādītājs	Bāzes vērtība		Vēlamā attīstības tendence	Sasniedzamais rādītājs 2020.g.	Datu avots
		Gads	Daudzums			
1.	Apmeklētāju skaits gadā reģiona kultūras centros	2013	704 000	→	≥704 000	KM
2.	Reģiona māksliniecišķo kolektīvu dalībnieku skaits	2013	7463	→	≥7463	KM
3.	Profesionālās ievirzes kultūrizglītības iestāžu un audzēkņu skaits	2013	23; 3372	→	≥23;3327	KM
4.	Viena sporta objekta apmeklētāju skaits	2012	665	↓	<600	IZM
5.	Savlaicīgi izpildītu NMP izsaukumu īpatsvars	2013	81,3	↑	85	NMP

	augstas prioritātes izsaukumos reģionā, %					
6.	Sociālo pakalpojumu sniedzēju (institūciju) skaits	2013	152	↑	170	pašvaldības
7.	Sociālā darba speciālistu skaits uz 1000 iedzīvotājiem	2013	0.7	↑	1	LM
8.	Supervīzijas saņēmušo sociālā dienesta darbinieku īpatsvars	2013	83%	↑	92%	LM
9.	Sociālos pakalpojumus saņēmušo iedzīvotāju skaits	2013	6872	→	6872	LM
10.	Savlaicīgi izpildīto izsaukumu īpatsvars dzīvībai un veselībai kritiskos apstākļos, %	2013	81,3	↑	85,3	NMP
11.	Ģimenes ārstu pieejamība	2013	1,8 uz 1000 iedz.	↑	2,2 uz 1000 iedz.	VM
Kvalitatīvie rādītāji						
12.	Izstrādāta un ieviesta sociālo pakalpojumu kvalitātes izvērtēšanas sistēma reģionā					ZPR
13.	Izveidota reģionāla sociālo darbinieku supervīzija					ZPR
14.	Izstrādāts veselības veicināšanas pasākumu plāns					ZPR

P6 Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte

Rīcības virzieni
RV 6.1. Saglabāt un popularizēt Zemgales un Sēlijas kultūrvidi un tradīcijas
RV 6.2. Stiprināt un vienot Zemgales un Sēlijas iedzīvotāju kopienas, saglabājot gan pilsētu, gan lauku apdzīvotību un veicinot dzīves līmeņa paaugstināšanos
RV 6.3. Atbalstīt amatniecības, mājražošanas un kultūras un radošo industriju attīstību
RV 6.4. Saglabāt un attīstīt ainaviskās un kultūrvēsturiskās teritorijas

Sasniedzamie rezultāti un rādītāji						
<i>Kvantitatīvie rādītāji</i>						
Nr. p.k.	Rādītājs	Bāzes vērtība		Vēlamā attīstības tendence	Sasniedzamais rādītājs 2020.g.	Datu avots
		Gads	Daudzums			
1.	Pilsētu/lauku iedzīvotāju īpatsvars, %	2013	47,74 / 52,26	→	55 / 45	PMLP
2.	Izstrādātas kopienu attīstības stratēģijas	2013	0	↑	5	pašvaldības
<i>Kvalitatīvie rādītāji</i>						
3.	Izstrādāta dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma un tradīciju saglabāšanas un attīstības koncepcija					ZPR
4.	Izstrādāti ainavisko un kultūrvēsturiski vērtīgo teritoriju tematiskie plānojumi – ainavu plāni					ZPR

3. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS SASKAŅOTĪBA UN PĒCTECĪBA

Sasaiste ar nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa vidēja termiņa teritorijas plānošanas dokumentiem

Zemgales plānošanas reģiona plānošanas dokumenti ir izstrādāti balstoties uz spēkā esošajiem nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentiem:

Latvija 2030

Latvijas Ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvija 2030) ir hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā.

Latvija 2030 nosaka septiņas attīstības prioritātes:

- Kultūras telpas attīstība;
- Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā;
- Paradigmas maiņa izglītībā;
- Inovatīva un ecoefektīva ekonomika;
- Daba kā nākotnes kapitāls;
- Telpiskās attīstības perspektīva;
- Inovatīva pārvaldība un sabiedrības līdzdalība.

NAP 2020

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam (NAP 2020) ir galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā un **Latvija 2030** izpildes rīcības plāns vidējam termiņam. Tajā ir izvirzītas trīs prioritātes:

1. Prioritāte "Tautas saimniecības izaugsme"
2. Prioritāte "Cilvēka drošumspeja"
3. Prioritāte "Izaugsmi atbalstošas teritorijas"

Redzējums par Latviju 2020.gadā: "Ekonomikas izrāviens – katra Latvijas iedzīvotāja un valsts labklājības pieaugumam!"

Zemgales plānošanas reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes atbilst un ir papildinošas NAP 2020 noteiktajām nacionālā līmeņa prioritātēm. Īstenojot

Zemgales reģiona plānošanas dokumentus, tiks veicināta Nacionālā attīstības plāna mērķu un indikatoru sasniegšana. Prioritāšu saskaņotība parādīta 3.1.attēlā.

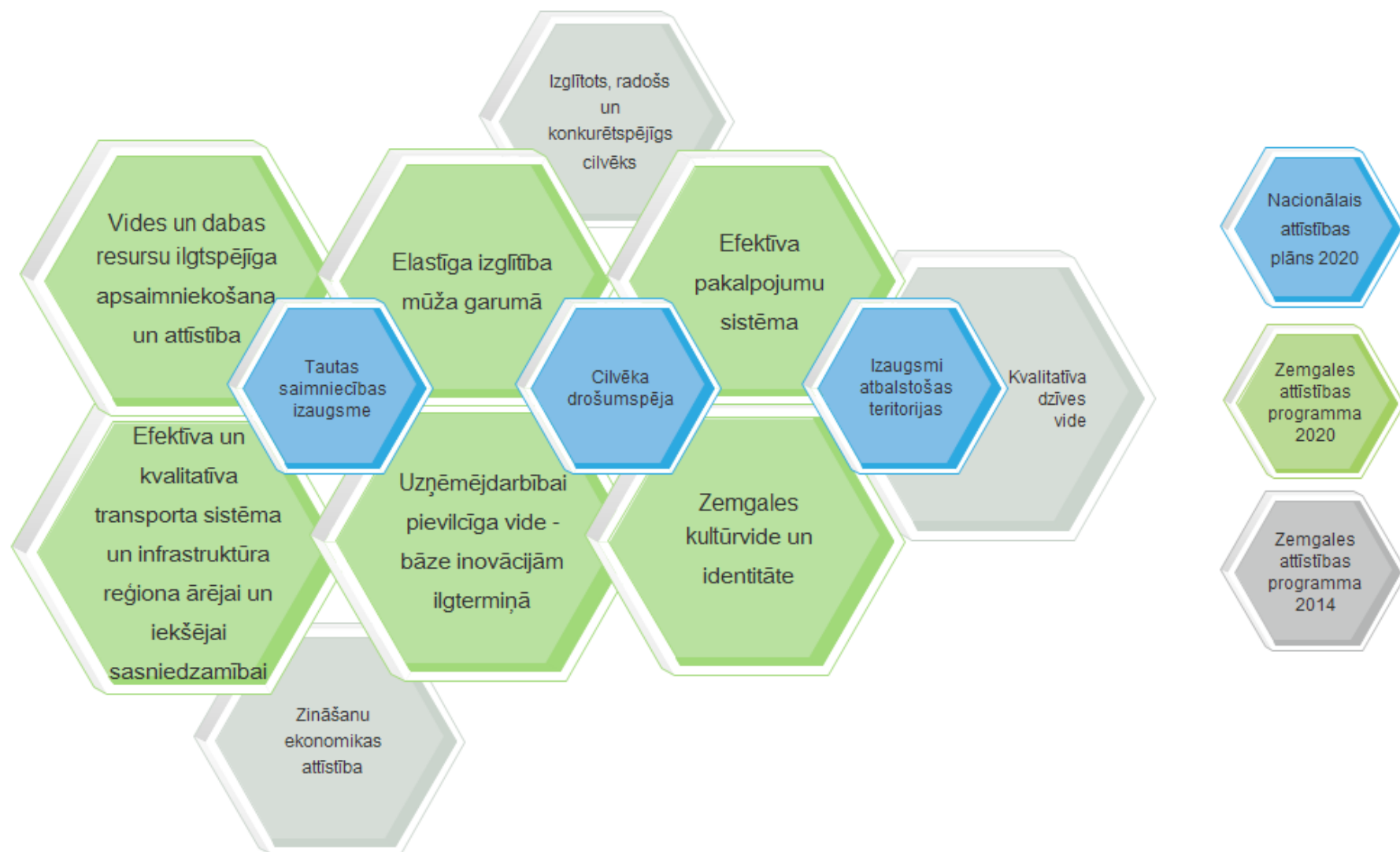
Darbības programma „Izaugsme un nodarbinātība” 2020

Kohēzijas politikas fondu attīstības prioritātes:

- tautsaimniecības ražīguma, pievienotās vērtības, inovāciju, pētniecības un zinātnes kvalitātes līmeņa celšana;
- ilgtspējīga un efektīva transporta infrastruktūra;
- ilgtspējīga dabas un kultūras resursu izmantošana;
- augsts nodarbinātības līmenis iekļaujošā sabiedrībā;
- kvalitatīva un efektīva izglītības sistēma;
- līdzsvarota un ilgtspējīga teritoriālā attīstība.

Tematiskie mērķi:

1. Nostiprināt pētniecību, tehnoloģiju attīstību un inovāciju
2. Uzlabot IKT pieejamību, izmantošanu un kvalitāti
3. Uzlabot MVK, kā arī lauksaimniecības nozares un zvejniecības un akvakultūras nozares konkurētspēju
4. Atbalstīt pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs
5. Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un pārvaldību
6. Saglabāt un aizsargāt vidi un uzlabot resursu izmantošanas efektivitāti
7. Veicināt ilgtspējīgu transportu un novērst trūkumus tīkla pamatinfrastruktūrā
8. Veicināt stabilas un kvalitatīvas darba vietas un atbalstīt darbaspēka mobilitāti
9. Veicināt sociālo iekļaušanu, apkarot nabadzību un jebkādu diskrimināciju
10. Ieguldīt izglītībā, apmācībā un arodizglītībā prasmju apguvei un mūžizglītībā
11. Uzlabot publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un efektīvu valsts pārvaldi.

3.1.attēls. Nacionālā attīstības plāna 2020 prioritāšu un Zemgales vidēja termiņa prioritāšu 2014, 2020 sasaiste
Avots: Zemgales plānošanas reģions

Politikas pamatnostādnes, kas ņemtas vērā Zemgales plānošanas reģiona plānošanas dokumentu izstrādē:

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam
 Izglītības attīstības politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
 Zinātnes, tehnoloģijas attīstības un inovācijas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
 Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
 Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam
 Sporta politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam
 Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam;
 Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
 Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam
 Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2009.–2018.gadam
 Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
 Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija”
 Transporta attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020.gadam
 Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam
 Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādnes 2012.–2018.gadam
 Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.–2019.gadam u.c.

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam (turpmāk – pamatnostādnes) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas reģionālo politiku. Pamatnostādnēs ir definētas reģionālās politikas risināmās problēmas, mērķi, politikas uzstādījumi un principi, rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai un sasniedzamie rezultāti.

Mērķi:

- 1) sekmēt teritorijās uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu, veicināt darbavietu un pakalpojumu sasniedzamību, kā arī uzlabot pakalpojumu kvalitāti un pieejamību (īstenošana galvenokārt ar investīciju atbalsta pasākumiem);

- 2) stiprināt reģionu un pašvaldību rīcībspēju un lomu savas teritorijas attīstības veicināšanā (īstenošana galvenokārt ar neinvestīciju pasākumiem).

Lai sasniegtu reģionālās politikas mērķus, pamatnostādnēs ir noteikti šādi rīcības virzieni:

- atbalsts starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centriem;
- atbalsts lauku attīstības telpai;
- atbalsts Rīgas metropoles areālam;
- atbalsts Baltijas jūras piekrastei;
- atbalsts Austrumu pierobežai;
- paaugstināt vietējā un reģionālā līmeņa pārvaldes lomu uzņēmējdarbības veicināšanā un uzlabot uzņēmējdarbības vidi pašvaldībās;
- palielināt pašvaldību finansiālo rīcībspēju (pašvaldību finanšu pilnveidošana);
- palielināt pašvaldību lomu demogrāfiskās situācijas uzlabošanā vietējā līmenī;
- paplašināt teritoriālās statistikas klāstu un ieguves iespējas.

Blakus esošo plānošanas reģionu attīstības programmas

Latvijas plānošanas reģionu attīstības programmas laika periodam līdz 2020.gadam šobrīd vēl ir izstrādes procesā, taču pēc plānošanas dokumentu izstrādātajiem projektiem jau var spriest par kopīgām interešu teritorijām un kopīgi risināmiem uzdevumiem.

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS
Stratēģiskā daļa

Latvijas plānošanas reģionu vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu saskaņotība

Nr.	Pārējo Latvijas plānošanas reģionu vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
	Kurzemes reģions								
1.	Zināšanu Kurzeme 2020 - uz zināšanām balstītas uzņēmējdarbības attīstība	x							
2.	Radošā Kurzeme 2020 - Kurzemes dabas un kultūras telpas attīstība				x	x	x		
3.	Zaļā Kurzeme 2020 - resursu efektivitāte un ilgtspēja				x				
4.	Dzīvesvieta Kurzeme 2020 - līdzsvarots apdzīvojums, kvalitatīvi un pieejami pakalpojumi					x		x	
5.	Sasniedzamā Kurzeme 2020 - multimodālas un ilgtspējīgas transporta sistēmas attīstība			x					
6.	Kurzemnieki 2020 - veselīga, aktīva, droša un sociāli iekļaujoša sabiedrība		x			x			
7.	Sadarbības Kurzeme 2020 - sadarbības tīklu attīstība reģiona konkurētspējas veicināšanai un efektīvai pārvaldībai	x						x	x
8.	Kurzemes tēls 2020 - Kurzemes tēla attīstība un atpazīstamības veicināšana	x					x	x	
	Latgales reģions								

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Pārējo Latvijas plānošanas reģionu vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
1.	Veicināt negatīvo demogrāfisko un migrācijas procesu apturēšanu un saglabāšanu vismaz 320 tūkstošu iedzīvotāju skaitu reģionā	x	x	x	x	x	x	x	x
2.	Palielināt privātā sektora īpatsvaru pievienotās vērtības radīšanā reģionā līdz 76% un palielināt augstas pievienotās vērtības īpatsvaru	x	x	x					x
3.	Paaugstināt iedzīvotāju ienākumus reģionā, sasniedzot 40% no ES vidējās bruto darba samaksas līmeņa	x	x						x
	Rīgas reģions								
1.	Vitāla dabiskā kustība un migrācija	x							x
2.	Kopienas un to pašpietiekamība							x	
3.	Elastīga un izcila izglītība		x						
4.	Globāli konkurētspējīgas nozares	x							
5.	Kvalitatīva satiksme un loģistika			x					
6.	Pašvaldības – attīstības virzītājspēks					x			x
7.	Ilgtspējīga dzīvesvide				x			x	
8.	Vieda attīstība								x

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Pārējo Latvijas plānošanas reģionu vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
	Vidzemes reģions								
1.	Darba tirgus prasmju un uzņēmējspējas attīstība	x	x						
2.	Veselība					x			
3.	Sociālā drošība					x			
4.	Tematiskie tīklojumi un zināšanu pārnese	x	x						
5.	Efektīva uzņēmējdarbības atbalsta sistēma	x							
6.	Ilgspējīga energosistēma				x				
7.	Dabas kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana				x				
8.	Sabiedriskais transports un ceļi			x					
9.	Ilgspējīga un pievilcīga dzīves vide				x	x		x	
10.	Aktīva pilsoniskā līdzdalība un iesaistoša kultūrvide						x		x

Zemgales pašvaldību attīstības programmas

Zemgales plānošanas reģiona jauno teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes laikā visām reģiona pašvaldībām jau bija izstrādātas un apstiprinātas attīstības programmas. Tāpēc, izstrādājot reģiona plānošanas dokumentus, ir ņemti vērā Zemgales reģiona pašvaldību plānošanas dokumentos apstiprinātie vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi – mērķi, attīstības prioritātes.

Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu atbilstība Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātēm atspoguļota 1.pielikumā.

Pēctecība

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmā 2008.-2014.gadam bija noteikts stratēģiskais mērķis „Dzīves kvalitātes nodrošināšana Zemgalē” un trīs attīstības prioritātes:

- Izglītots, radošs un konkurētspējīgs cilvēks
- Zināšanu ekonomikas attīstība
- Kvalitatīva dzīves vide

Zemgales plānošanas reģiona attīstības programmas 2015.-2020.gadam stratēģiskie uzstādījumi turpina jau iepriekš plānoto attīstības virzību uz dzīves kvalitātes nodrošināšanu iedzīvotāju izvēlei par labu dzīves un darba vietai Zemgalē.

4. ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS UN UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA

Attīstības programmu izstrādāja Zemgales plānošanas reģiona administrācija, iesaistot SIA „AC konsultācijas” ekspertus, reģiona pašvaldību speciālistus, uzņēmējus, nevalstiskā sektora pārstāvjus, konsultējoties ar nozaru ministrijām un ekspertiem.

Par Attīstības programmas īstenošanu ir atbildīga Zemgales plānošanas reģiona administrācija, iesaistot Zemgales pašvaldības un citas institūcijas. Lai nodrošinātu koordinētu rīcību, resursu un vajadzību savstarpēju sasaisti, Zemgales plānošanas reģiona administrācija izmanto Attīstības programmu ikgadējā budžeta sastādīšanā.

Rīcības plāns ir Attīstības programmas stratēģiskajā daļā izvirzīto vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu sasniegšanas instruments, kurā noteikti rīcības virzieni, rīcības un aktivitātes. Aktivitāšu īstenošanai paredzēts piesaistīt pašvaldību, valsts, Eiropas Savienības un citus finanšu resursus, tās īsteno Zemgales Plānošanas reģions sadarbībā ar citām reģiona attīstībā ieinteresētajām pusēm, ņemot vērā resursu pieejamību.

Attīstības programmas īstenošanas novērtēšanai ir izvēlēti uzraudzības rādītāji vidēja termiņa prioritāšu un rīcības plāna līmenī, un reizi divos gados tiks sagatavots uzraudzības pārskats gan par Attīstības programmas un gan Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanu, iekļaujot informāciju par veiktajām darbībām, rezultatīvo rādītāju izmaiņām un sasniegtajiem rezultātiem, Rīcības plāna īstenošanu, kā arī secinājumus un ieteikumus turpmākām rīcībām.

Attīstības programmas aktualizēšana var notikt pēc vajadzības.

Balstoties uz Attīstības programmas un Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanas progresu un sasniegtajiem rezultātiem, tiks veikts situācijas novērtējums, kā rezultāti būs pamats Zemgales attīstības plānošanai nākamajam periodam.

1. PIELIKUMS

Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu atbilstība Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātēm

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	<i>HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja</i>	<i>HP2: Vieda pārvaldība</i>
	Aknītes novads								
1.	Attīstīt mūžizglītību un pārkvalificēšanās iespējas		x						x
2.	Attīstīt profesionāli orientētas izglītības iespējas		x						
3.	Veidot ekonomiskai attīstībai nepieciešamo infrastruktūru	x		x	x	x			
4.	Piesaistīt investīcijas ekonomikas attīstībai	x							
5.	Paaugstināt uzņēmumu konkurētspēju	x							
	Auces novads								
1	Efektīva pārvalde un veiksmīga sadarbība								x
2	Attīstīti un pieejami izglītības, sporta, kultūras, veselības un sociālie pakalpojumi		x			x			
3	Droša un sakārtota dzīves un darba vide	x		x	x	x			
	Aizkraukles novads								

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
1.	Profesionāla un augsti kvalificēta darbaspēka un radošas pilsoniskās sabiedrības attīstīšana								
2.	Daudzpusīgas ekonomikas, kas vērsta uz ražošanas un pakalpojumu attīstību un pievienotās vērtības palielināšanu, veicināšana, sekmējot gan pilsētvides, gan lauku izaugsmi								
3.	Dzīves kvalitātes uzlabošana, veicinot aktīvu un veselīgu dzīves veidu								
	Bauskas novads								
1.	Mobilitāte un satiksmes drošība			x					
2.	Kvalitatīva, droša vide				x				
3.	Kvalitatīva izglītība		x						
4.	Pievilcīga kultūras un sporta vide						x	x	
5.	Efektīva pārvalde								x
	Dobeles novads								
1.	Iedzīvotāju skaita saglabāšana un moderna izglītības, sociālo, kultūras un sporta pakalpojumu infrastruktūra		x				x	x	

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
2.	Efektīvi uzņēmējdarbības atbalsta instrumenti	x							
3.	Sakārtota publiskā ārtelpa				x		x	x	
4.	Sakārtota ceļu infrastruktūra			x					
	Iecavas novads								
1.	Pilnvērtīga dzīves vieta ģimenēm		x		x	x	x	x	
2.	Kvalitatīvi ceļi un komunālā saimniecība			x					
3.	Iecavnieki: veiksmīgi uzņēmēji	x							
4.	Partnerattiecības lielo projektu attīstībā								x
	Jaunjelgavas novads								
1.	Pievilcīgu dzīves vides standartu nodrošināšana		x			x	x	x	
2.	Daudzpusīgas ekonomikas veicināšana, sekmējot pilsētas un lauku izaugsmi	x							
3.	Dzīves kvalitātes uzlabošana, aktīva un veselīga dzīves veida popularizēšana				x	x	x	x	
	Jēkabpils pilsēta								
1.	Iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošana		x		x	x	x	x	

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
2.	Ekonomiskā izaugsme	x							
3.	Vidi saudzējošas un resursus taupošas pilsētas infrastruktūras attīstība				x				
4.	Pārvaldības un sadarbības spēju stiprināšana								x
5.	Pilsētregiona attīstība	x							x
	Jēkabpils novads								
1.	Mūsdienu prasībām atbilstoša izglītība, tās attīstība un pieejamības nodrošināšana		x						
2.	Kultūras infrastruktūras un kultūrvides attīstība						x		
3.	Veselīga dzīvesveida popularizēšana, sabiedrības veselības uzlabošana un sporta attīstība					x			
4.	Sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība, pakalpojumu daudzveidība					x			
5.	Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana					x			x
6.	Iedzīvotāju mobilitātes aaugstināšana			x					
7.	Mūsdienu prasībām atbilstošas Inženierinfrastruktūras attīstība			x					

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
8.	Publiskās telpas un infrastruktūras attīstība, vides aizsardzība				x				
9.	Pašvaldības darbības uzlabošana								x
10.	Efektīva dialoga veidošana ar iedzīvotājiem, uzņēmējiem un citiem sociāliem partneriem	x							
11.	Tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu attīstība	x							
12.	Uzņēmējdarbības un lauku teritoriju daudzveidīgas attīstības veicināšana	x							
	Jelgavas pilsēta								
1.	Izglītība mūža garumā un konkurētspēja darba tirgū		x						
2.	Veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība					x			
3.	Atpazīstams un konkurētspējīgs piedāvājums kultūras, tūrisma un sporta jomā	x				x	x	x	
4.	Mobilitāte un pilsētas sasniedzamība			x					
5.	Kvalitatīva un droša pilsētvide	x			x				x
6.	Pētniecība, inovatīva uzņēmējdarbība un industriālā attīstība	x							

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS
Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
HP 1	Energoefektīva pilsēta	x	x	x	x	x	x	x	x
HP 2	Atvērta un pieejama pilsēta	x	x	x	x	x	x	x	x
HP 3	Labā pārvaldība un informācijas sabiedrība	x	x	x	x	x	x	x	x
	Jelgavas novads								
1.	Izglītots, radošs un apmierināts CILVĒKS		x			x			
2.	Droša, kopta un pievilcīga VIDE			x	x		x	x	x
3.	Attīstīta, stabila un konkurētspējīga EKONOMIKA	x							
	Kokneses novads								
1.	Moderna un efektīva pārvalde								x
2.	Uzņēmējdarbībai labvēlīga vide	x							
3.	Izglītības, kultūras un sporta iespējām bagāta vide					x	x		
4.	Droša, sakārtota un veselīga vide				x			x	
	Krustpils novads								

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
1.	Labklājības līmeņa paaugstināšana un nodrošināti pakalpojumi		x	x		x			
2.	Vienmērīga novada teritorijas attīstība un sakārtota dzīves vide			x	x		x		x
3.	Ilgtspējīga un racionāla resursu izmantošana	x			x				
	Neretas novads								
1.	Attīstīti un pieejami sociālās aizsardzības pakalpojumi					x			
2.	Pieejami veselības pakalpojumi					x			
3.	Attīstīti un pieejami izglītības pakalpojumi		x						
4.	Attīstīti un pieejami sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumi					x	x		
5.	Attīstīti un pieejami kultūras pakalpojumi						x		
6.	Attīstīti satiksmes pakalpojumi, nodrošināta ceļu uzturēšana			x					
7.	Atbalsta palielināšana uzņēmējdarbības attīstībai	x							
8.	Tūrisma attīstība	x					x		

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
9.	Vides sakārtošana				x				
10.	Apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu institucionālā attīstība			x					x
11.	Attīstīti un pieejami mājvietas un komunālo ērtību pakalpojumi			x		x			
12.	Attīstīti informatīvie, arhīva, lietvedības un nodokļu administrēšanas pakalpojumi								x
13.	Nodrošināti sabiedriskās kārtības un drošības pakalpojumi					x			x
	Ozolnieku novads								
1.	Cilvēkresursu attīstība		x						
2.	Pašvaldības darba kvalitātes pilnveidošana								x
3.	Dzīves kvalitātes uzlabošana		x	x	x	x	x		
4.	Sakārtota ceļu un inženierkomunikāciju tīklu infrastruktūra			x					
5.	Atbalsts mazai un vidējai uzņēmējdarbībai	x							
	Pļaviņu novads								
1.	Ekonomiski aktīvs novads	x							

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
2.	Pakalpojumi iedzīvotājiem		x			x			
3.	Mūsdienīga pārvalde								x
	Rundāles novads								
1.	Attīstīt sakārtotu infrastruktūru un kvalitatīvu dzīves vidi			x					
2.	Radīt katram novada iedzīvotājam daudzveidīgas, atbilstošas izglītošanās un personības attīstības iespējas mūža garumā		x						
3.	Izveidot sociāli drošu vidi ar kvalitatīviem kultūras, sporta un atpūtas, sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem					x	x		
4.	Veidot ekonomisko aktivitāti veicinošu vidi, ilgtspējīgi izmantojot pieejamos dabas resursus	x							
5.	Attīstīt efektīvu komunikāciju starp visām iedzīvotāju grupām, uzņēmējiem un institūcijām, veicinot savstarpēju uzticību un ieguvumus							x	x
	Salas novads								
1.	Veselīga dzīvesveida, izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu attīstība					x			

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
2.	Uzņēmējdarbības un infrastruktūras attīstība	x							
3.	Vides kvalitātes un kultūras attīstība				x				
	Skrīveru novads								
1.	Kvalitatīvas izglītības, optimāls kultūras un sporta pakalpojumu piedāvājums un pieejamība		x			x	x		
2.	Sabiedrības iesaistīšana izglītības, kultūras un sporta procesos		x				x	x	
3.	Kultūras mantojuma saglabāšana un mūsdienu kultūras procesu attīstība						x	x	
4.	Pārvaldes pakalpojumu kvalitāte un optimāla pārvalde								x
5.	Optimāla sociālās aizsardzības pārvalde un sociālo pakalpojumu pieejamība					x			
6.	Sabiedrības līdzdalība pašvaldībā notiekošajos pasākumos un procesos							x	x
7.	Uzņēmējdarbību atbalstoša pašvaldība	x							
8.	Ekonomisku attīstību veicinoša infrastruktūra	x		x					
9.	Efektīva infrastruktūras pārvalde								x

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
10.	Mūsdienu prasībām atbilstoša infrastruktūra			x					
11.	Sabiedrības iesaistīšana infrastruktūras un vides attīstībā un vides izglītībā				x				
12.	Veselības veicināšanas un medicīnas pakalpojumu attīstība					x			
	Tērvetes novads								
1.	Kvalitatīvas izglītības pieejamība un attīstība		x						
2.	Kultūras infrastruktūras un kultūrvides attīstība						x		
3.	Labvēlīgu apstākļu radīšana iedzīvotāju aktivitātes un radošuma atbalstam						x	x	
4.	Veselīga dzīvesveida popularizēšana, sporta, veselības pakalpojumu nodrošināšana		x			x			
5.	Sociālo pakalpojumu infrastruktūras attīstība un pakalpojumu dažādošana					x			
6.	Sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana								x

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
7.	Teritorijas sasniedzamības un iedzīvotāju pārvietošanās iespēju uzlabošana			x					
8.	Kvalitatīva komunālā saimniecība, teritorijas labiekārtošana un apsaimniekošana. Vides aizsardzība un pārvaldība.				x				x
9.	Pašvaldības darbības uzlabošana.								x
10.	Efektīvas ārējās komunikācijas veidošana, t.sk. ar pašvaldībām, uzņēmējiem un sociālajiem partneriem	x							x
11.	Uzņēmējdarbības un daudzveidīgas lauku teritoriju attīstības veicināšana	x							
12.	Tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tālāka attīstība	x							
	Vecumnieku novads								
1.	Attīstīta lauku infrastruktūra		x	x	x	x			
2.	Uzņēmumu un lauku saimniecību izaugsme	x							
3.	Harmoniska sabiedrība							x	
	Viesītes novads								
1.	Sezonas iedzīvotāju piesaiste							x	

ZEMGALES PLĀNOŠANAS REĢIONA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2015-2020 PROJEKTS

Stratēģiskā daļa

Nr.	Zemgales pašvaldību vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi	<i>Zemgales reģiona vidēja termiņa attīstības prioritātes 2020</i>							
		<i>P1: Uzņēmējdarbībai pievilcīga vide</i>	<i>P2: Elastīga izglītība mūža garumā</i>	<i>P3: Efektīva un kvalitatīva transporta sistēma un infrastruktūra</i>	<i>P4: Vides un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana un attīstība</i>	<i>P5: Efektīva pakalpojumu sistēma</i>	<i>P6: Zemgales reģiona kultūrvide un identitāte</i>	HP1: kopienas un dzīves telpas ilgtspēja	HP2: Vieda pārvaldība
2.	Gudras novada pārvaldes veidošana								x
3.	Reģionālas nozīmes infrastruktūras un pakalpojumu nodrošināšana			x					
4.	Gudra pārvalde pār resursiem								x